

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/219993,Jeden-z-wyklętych-Feliks-Selmanowicz-Zagoneczyk-19041946.htm>

27.02.2026, 03:26

Jeden z „wyklętych”. Feliks Selmanowicz „Zagoneczyk” 1904–1946

Feliks Selmanowicz urodził się 6 czerwca 1904 r. w Wilnie w rodzinie Franciszka i Anny z domu Zacharewicz.

[Podziemie niepodległościowe \(Żołnierze Wyklęci\)](#)

06.06

Jego ojciec prowadził w mieście zakład szewski. Prawdopodobnie również w Wilnie Feliks ukończył edukację na poziomie piątej klasy gimnazjum. Naukę przerwał wybuch wojny.

We własnoręcznie spisanyh zyciorysie, Feliks Selmanowicz wspomina o swoim starszym bracie Janie, z którym 12 września 1918 r. jako ochotnik wstąpił w szeregi Samoobrony Wileńskiej. Według opinii Rejonowego Inspektora Koni w Wilnie ppłk. Jerzego Dąmbrowskiego zaskarbił sobie zaufanie przełożonych oraz szacunek towarzyszy broni, na których, mimo że miał wówczas zaledwie czternaście lat, wywierał silny wpływ.

W momencie wkroczenia wojsk bolszewickich do Wilna rozłączył się z bratem i z powodu młodego wieku był zmuszony wrócić do rodziców. W kwietniu 1919 r. wraz z kolegami Janem Kanaszczyinem i Julianem Jankowskim w szeregach Wojska Polskiego brał udział jako ochotnik w walkach o Wilno. Następnie na początku maja tegoż roku wstąpił do I Batalionu Strzelców Nadniemeńskich (wchodzącego w skład 1. Dywizji Litewsko-Białoruskiej) dowodzonego kolejno przez por. Januszną i por. Jastrzebnią. Jego bezpośrednim przełożonym był sierż. Franciszek Cybulski. Selmanowicz otrzymał funkcję organizatora plutonu na terenie gminy Sumiliszki nieopodal Kowna. Po wykonaniu zadania został przydzielony do 1. kompanii I Batalionu stacjonującego w Nowych Trokach, dowodzonej przez por. Leona Bonkowskiego.

W październiku 1919 r. wraz z całym batalionem wszedł w skład 76. Lidzkiego Pułku Piechoty im. Ludwika Narbutta (3. kompanii karabinów maszynowych). W 1921 r. podczas demobilizacji został zwolniony z wojska i wstąpił do Milicji Ludowej Pasa Neutralnego, gdzie pełnił funkcję naczelnika II rejonu IV Okręgu Trockiego oraz dowódcy drużyny. Jan Grankowski, komendant IV Okręgu Milicji Ludowej Pasa Neutralnego, stosunek Feliksa Selmanowicza do pracy we wspomnianej jednostce opisał następująco: „Obowiązki na niego włożone spełniał sumiennie i gorliwie. Podkreślić trzeba odwagę jego osobistą, którą okazywał we wszystkich warunkach, oraz umiejętność kierowania drużyną w czasie akcji”. Podczas potyczki z Litwinami 24 lutego 1923 r. w Szyrwintach został ranny w lewą nogę. To prawdopodobnie od tamtego czasu miał dwie blizny, odnotowane później w opisie więźnia sporządzonym przez pracownika Aresztu Śledczego w Gdańsku w 1946 r.

2 stycznia 1926 r. Selmanowicz wstąpił do Związku Strzeleckiego, gdzie jako komendant oddziału i instruktor przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego zapracował na uznanie przełożonych wyrażone na piśmie przez por. rez. Jana Fiałkowskiego, komendanta powiatu: „Wybitną pracowitością, uczciwością i sumiennością zyskał sobie całkowite uznanie władz przełożonych oraz zupełne zaufanie swych podwładnych. Znając wyżej wymienionego na powyższym stanowisku od roku 1928, stwierdzam, że zaufania nie zawiedzie, jak również i z poruczonych mu obowiązków wywiąże się należycie i sumiennie”.

Po odejściu z wojska Selmanowicz pracował w Urzędzie Pocztowym w Stolinie. W połowie lat dwudziestych zwolnił się z pracy i ożenił z Apolonią Skoczyk, z którą zamieszkał w Sokolnikach, gdzie razem prowadzili piętnastohektarowe (według niektórych źródeł dwunastohektarowe) gospodarstwo. Z tego związku w następnym roku urodził się syn, któremu także dano na imię Feliks. Po separacji rodziców, która nastąpiła półtora roku po ślubie, chłopiec pozostał z matką, ale według relacji Haliny Selmanowicz, żony Feliksa Selmanowicza juniora, relacje ojca z synem były bardzo dobre. „Zagończyk” utrzymywał z nim stały kontakt i nawet wtedy, gdy nie mieszkał na Wileńszczyźnie, co miesiąc przyjeżdżał i spotykał się z synem.

Po opuszczeniu Sokolnik podjął pracę jako urzędnik w Urzędzie Gminnym w Turgielach.

[Więcej na portalu podziemiezbroyne.ipn.gov.pl](http://podziemiezbroyne.ipn.gov.pl)

Do pobrania:

- [Broszura: Jeden z „wyklętych”. Feliks Selmanowicz „Zagończyk” 1904 - 1946](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Żołnierze Wyklęci

Biografie

Feliks Selmanowicz ps. „Zagończyk” - żołnierz 3 Wileńskiej Brygady AK, zastępca dowódcy plutonu 5 Wileńskiej Brygady AK, dowódca 2 kompanii 4 Wileńskiej Brygady AK. Fot. AIPN